

Hoofdstuk 01 Algemeen en administratief

Aanvulling: paragraaf 01.02 Betalingsregeling

April 2026

Definitieve tekst

CROW maakt praktische kennis direct toepasbaar

Kennisplatform CROW is de drijvende kracht achter een veilige, duurzame en toegankelijke fysieke leefomgeving in Nederland. We ontwikkelen en delen collectieve kennis over infrastructuur, openbare ruimte en mobiliteit; voor én met de sector. Onze richtlijnen, tools, opleidingen, netwerken en publicaties zorgen dat kennis actueel, gestandaardiseerd én direct toepasbaar is in de praktijk. Zo versnellen we innovatie, verbinden we partijen en maken we het verschil voor huidige en toekomstige generaties.

Werken aan praktische oplossingen die bijdragen aan maatschappelijke opgaven is voor ons vanzelfsprekend. Dat doen we met ruim 130 professionals in Ede (hoofdkantoor) en Utrecht. CROW is een onafhankelijke kennisorganisatie zonder winstoogmerk.

CROW

Horaplantsoen 18, 6717 LT Ede
Postbus 37, 6710 BA Ede
Telefoon (0318) 69 53 00
E-mail crow@crow.nl
Website www.crow.nl

Copyright © 2026, CROW, Het Nationale Kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte,
Horaplantsoen 18, 6717 LT Ede (telefoon 0318-695300).
Alle rechten voorbehouden .

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van bovengenoemde stichting, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het verbod betreft ook een gehele of gedeeltelijke bewerking.

Het is verboden wijzigingen in de systematiek en de tekst aan te brengen.

CROW en degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, hebben een zo groot mogelijke zorgvuldigheid betracht bij het formuleren en redigeren van deze publicatie. Nochtans moet de mogelijkheid niet worden uitgesloten dat in deze publicatie toch onjuistheden voorkomen. Degene die van de publicatie gebruik maakt, aanvaardt daarvoor het risico. CROW sluit, mede voor al degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, iedere aansprakelijkheid uit voor schade die mocht voortvloeien uit het gebruik van deze publicatie.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Verantwoording	5
Aanleiding	5
Toelichting op de definitieve tekst.....	5
Van toepassing verklaren definitieve tekst.....	5
RAW-Catalogus met bepalingen	6
01 Algemeen en administratief	6
01.02 BETALINGSREGELING: AANNEMINGSSOM	6
01.02.01 Betaling	6
01.02.50 Facturering van het bedrag van een betalingstermijn	6
Toelichting	8
RAW-Catalogus met resultaatsbeschrijvingen	10
Standaard RAW Bepalingen	11

Verantwoording

Een toelichting op de RAW-systematiek vindt u op www.raw.nl via deze link:
<https://www.raw.nl/over-raw/de-raw-systematiek>

Een algemene toelichting op deze definitieve tekst volgt hieronder. Eventuele gedetailleerde toelichtingen zijn in dit document bij de desbetreffende resultaatsbeschrijvingen of bepalingen opgenomen.

Aanleiding

Eindeloze voorfinanciering van projecten is al jarenlang een groot zorgpunt in de infrasector. Dat trekt een zware wissel op de gezonde bedrijfsvoering van de (mkb)ondernemer en frustreert de hele keten. Gebrek aan liquiditeit zet bovendien een ongewenste rem op noodzakelijke investeringen. Door een mkb-werkgroep is een betalingsregeling ontwikkeld om deze voorfinanciering te beteugelen.

De regeling - die gebaseerd is op de bestaande RAW-systematiek zoals opgenomen in hoofdstuk 01 van de Standaard RAW Bepalingen - is in het belang van alle partijen in de bouwkolom om de sector gezond te houden en klaar te zijn voor de grote maatschappelijke uitdagingen. In CROW-verband is door ketenpartijen het belang van de definitieve omslag in het betalingssysteem onderschreven. Het proces voor verankering in de RAW-systematiek is in dat verband al enige tijd geleden opgestart.

Op basis van deze positieve ervaringen wordt de alternatieve regeling opgenomen als facultatieve tekst in de RAW-Catalogus met bepalingen. Uiteindelijk kan deze alternatieve regeling doorgroeien naar dé betalingsregeling in RAW.

Toelichting op de definitieve tekst

Om de voorfinanciering op een project te reduceren en de voortgang in en de controle op de betalingen voor zowel opdrachtgever als aannemer te optimaliseren zijn in de RAW-Catalogus met bepalingen 2 artikelen opgenomen die altijd in samenhang moeten worden opgenomen in deel 3 van het bestek.

Dit betreft een afwijking op het huidige artikel 01.02.01 'Betaling' uit de Standaard RAW Bepalingen 2025. Deze afwijking heeft betrekking op het verschijnen van de eerste betalingstermijn, alsmede een verwijzing naar de betaling overeenkomstig het nieuwe artikel 01.02.50.

In dit nieuwe artikel 'Facturering van het bedrag van een betalingstermijn' is de gewijzigde betalingsregeling opgenomen.

Van toepassing verklaren definitieve tekst

De RAW-teksten in deze Definitieve tekst worden verwerkt in de eerstkomende release van RAW, te weten September 2026.

Tot die tijd kan de betalingsregeling in deze Definitieve tekst worden overgenomen in deel 3 van het bestek.

RAW-Catalogus met bepalingen

01 Algemeen en administratief

01.02 BETALINGSREGELING: AANNEMINGSSOM

01.02.01 Betaling

- 01 In afwijking van de Standaard, artikel 01.02.01 lid 03 verschijnt de eerste betalingstermijn vier weken na de werkelijke datum van aanvang van het werk. De tweede en volgende termijnen verschijnen steeds vier weken later.
- 02 Het bedrag van een betalingstermijn wordt gefactureerd overeenkomstig het bepaalde in artikel 01.02.50.

Aanwijzingstekst:

Voor het toepassen van deze betalingsregeling, de bepalingen van artikel 01.02.01 opnemen altijd samen met de bepalingen van artikel 01.02.50.

01.02.50 Facturering van het bedrag van een betalingstermijn

- 01 Direct na gunning verstuurt de aannemer een factuur voor de 'voorbereidingskosten' van het werk. Deze 'voorbereidingskosten' worden in overleg tussen aannemer en opdrachtgever als een percentage van de aannemingssom bepaald.
- 02 Betaling van de gefactureerde 'voorbereidingskosten' vindt plaats binnen 30 dagen na factuurdatum.
- 03 De hoogte van de te factureren bedragen van de betalingstermijnen wordt direct na gunning aan de hand van de aan de ontleding van de inschrijvingssom gerelateerde gedetailleerde planning in overleg tussen aannemer en opdrachtgever bepaald.
- 04 De overeengekomen bedragen worden in een betalingsschema vastgelegd.
- 05 Op de eerste dag van de werkelijke aanvang van het werk zal de factuur behorende bij de voorziene productie voor de eerste betalingstermijn worden verstuurd.
- 06 De facturering van de tweede en volgende termijnen vindt telkens vier weken later plaats.
- 07 Betaling van het gefactureerde termijnbedrag vindt plaats binnen 30 dagen na factuurdatum.
- 08 De berekening van de werkelijke hoogte van de betreffende termijn vindt plaats overeenkomstig het bepaalde in de Standaard, artikel 01.02.03. Het aldus gevonden termijnbedrag wordt verhoogd met het bedrag aan overschrijding van verrekenbare hoeveelheden overeenkomstig het bepaalde in de Standaard, artikel 01.03.01.
- 09 Het verschil tussen de werkelijke grootte van de betalingstermijn en het al betaalde bedrag van die betalingstermijn wordt op de eerstvolgende facturering in meerdering of mindering gebracht.
- 10 Het verschil tussen de werkelijke grootte van de laatste betalingstermijn en het al betaalde bedrag van de laatste betalingstermijn wordt bij de eindafrekening in meerdering of mindering gebracht.
- 11 Het overeengekomen betalingsschema als bedoeld in lid 04, kan tussentijds worden bijgesteld aan de hand van wijzigingen in de planning als gevolg van de voortgang van de werkzaamheden.
- 12 De aannemer informeert zijn onderaannemer(s) over de in dit artikel opgenomen wijze van facturering van het werk, als bedoeld in de UAV, paragraaf 6, lid 28.

- 13 De aannemer verplicht zich tegenover de opdrachtgever na ontvangst van de betaling als bedoeld in lid 07 het aan de onderaannemer(s) toekomende binnen zeven dagen na het vervallen van de betalingstermijn als bedoeld in lid 07 te betalen.
Eenzelfde verplichting geldt voor hetgeen aan de leverancier(s) toekomt.
De aannemer is verplicht op eerste verzoek van de opdrachtgever een passend bewijs te leveren.

Aanwijzingstekst:

Voor het toepassen van deze betalingsregeling, de bepalingen van artikel 01.02.50 opnemen altijd samen met de bepalingen van artikel 01.02.01.

Toelichting

Op te nemen in de RAW-Handleiding Algemeen

Eindeloze voorfinanciering van projecten is al jarenlang een groot zorgpunt in de infrasector. Dat trekt een zware wissel op de gezonde bedrijfsvoering van de (mkb)ondernemer en frustreert de hele keten. Gebrek aan liquiditeit zet bovendien een ongewenste rem op noodzakelijke investeringen. Door een mkb-werkgroep is een betalingsregeling ontwikkeld om deze voorfinanciering te beteugelen.

De regeling - die gebaseerd is op de bestaande RAW-systematiek zoals opgenomen in hoofdstuk 01 van de Standaard RAW Bepalingen - is in het belang van alle partijen in de bouwkolom om de sector gezond te houden en klaar te zijn voor de grote maatschappelijke uitdagingen.

In CROW-verband is door ketenpartijen het belang van de definitieve omslag in het betalingssysteem onderschreven. Het proces voor verankering in de RAW-systematiek is in dat verband al enige tijd geleden opgestart.

Toelichting bij artikel 01.02.01 en 01.02.50

De vernieuwde betalingsregeling voor de infra betreft een door en voor ondernemers ontwikkelde en succesvol uitgeteste alternatieve betalingsregeling waarvan de haalbaarheid in de praktijk met pilotprojecten is aangetoond. De daarbij gehanteerde (bestek)teksten zijn afgestemd op de bestaande RAW-systematiek. Deze kunnen in de documenten bij de uitvraag van uw eigen project worden opgenomen. Integrale toepassing van deze voorbeeldteksten is in het kader van de gewenste monitoring van het gebruik daarbij wel van groot belang. Ten behoeve van de verankering van deze vernieuwde betalingsregeling in de RAW-systematiek worden voor bredere toepassing in de praktijk de teksten hierbij als catalogusbepalingen beschikbaar gesteld. Gebruik hiervan wordt van harte aanbevolen.

Toelichting bij artikel 01.02.01

Met deze betalingsregeling wordt de bestaande RAW-systematiek zoveel als mogelijk gevolgd. De daadwerkelijke betaling vindt echter eerder plaats vanwege het feitelijk naar voren halen van administratieve handelingen. Daarmee wordt de ongewenst lange voorfinanciering door de aannemer aangepakt. De eerste betaling is in 01.02.01 gekoppeld aan de werkelijke datum van aanvang. Bij de keuze voor deze betalingsregeling hoort ook de toepassing van artikel 01.02.50.

Toelichting bij 01.02.50:

Overeenkomstig het bepaalde in 01.02.01 lid 01 van de Standaard RAW 2025 geschiedt betaling van de aannemingsom in termijnen. In afwijking van het bepaalde in artikel 01.02.01 leden 03-04 van deze Standaard 2025 zullen de betreffende vier-wekelijkse termijnen in een startoverleg direct na gunning aan de hand van de aan de inschrijvingsstaat gerelateerde gedetailleerde planning worden bepaald. Een en ander zal in een hiervoor overeen te komen betalingsschema worden vastgelegd. Het bepaalde in artikel 01.02.02 lid 02 van de Standaard 2025 is daarbij niet van toepassing. De voortgang van het werk met bijbehorende planning wordt in de nader vast te stellen vier-wekelijkse bouwvergaderingen bewaakt.

Toelichting bij 01.02.50 lid 03:

In afwijking van het bepaalde in artikel 01.02.03 lid 01 van de Standaard 2025 wordt de grootte van de betalingstermijnen aan de hand van het in het startoverleg overeengekomen betalingsschema vastgesteld.

Uitgangspunt is daarbij dat direct na gunning een factuur ter grootte van X% van de aannemingsom voor de 'voorbereidingskosten' worden gestuurd. Opdrachtgever en aannemer bepalen in gezamenlijk overleg dit percentage. Onderhavige betalingsregeling is in de praktijk al toegepast. Daarbij is gewerkt met het volgende uitgangspunt:

Het % start werk factuur, lees de 'voorbereidingskosten' is afhankelijk van omvang van de voorfinanciering [te denken aan 2 tot 5% in overleg proportioneel te bepalen] van de aannemingsom zal worden verstuurd ter beperking van de door de aannemer voor te financieren kosten.

Toelichting bij 01.02.50 lid 08:

Op de eerste dag van de fysieke start van het werk zal de factuur behorende bij de voorziene productie voor de komende 4 weken worden verstuurd. Daarop kan – desgewenst – het deel betaald op basis van de start werk factuur [de factuur voor de 'voorbereidingskosten'] gerelateerd aan het aantal termijnen in mindering worden gebracht. Voor de tweede en volgende termijnen wordt eveneens bij aanvang van de termijn gefactureerd op basis van de voorziene productie in de dan komende periode wederom met verrekening van het daaraan gerelateerde deel van de factuur 'voorbereidingskosten'.

Het aldus overeengekomen betalingschema kan tussentijds worden bijgesteld aan de hand van aanpassingen in de planning op basis van voortgang van de werkzaamheden.

Afwijkingen van het bestek worden in de vier-wekelijkse bouwvergaderingen in de planning met bijbehorende betalingschema verwerkt. Overschrijdingen van verrekenbare hoeveelheden als bedoeld in artikel 01.03.01 van de Standaard 2025 worden daarbij telkenmale meegenomen in de eerstvolgende betalingstermijn.

Overigens kan ook sprake zijn van onderschrijdingen. Deze kunnen op overeenkomstige wijze in het betaling schema worden meegenomen.

Betaling van het gefactureerde vindt plaats binnen 30 dagen na factuurdatum

Toelichting bij 01.02.50 lid 12 en 13:

Belangrijke doelstelling van de regeling is de gehele keten financieel gezond te maken en te houden. Hier wordt gesproken over onderaannemer(s). Doorbetaling binnen zeven dagen geldt ook met betrekking tot leveranciers.

RAW-Catalogus met resultaatsbeschrijvingen

Er zijn geen resultaatsbeschrijvingen opgenomen in deze Definitieve tekst.

Standaard RAW Bepalingen

Er zijn geen Standaard bepalingen opgenomen in deze Definitieve tekst.